

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 987/2017
16.05.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... код ..., кога заступа пуномоћник Миљко Четровић, адвокат из ..., против тужених Града Краљево, кога заступа Градски правобранилац града и Дирекције за планирање и изградњу Општине Краљево, чији је пуномоћник ББ из ..., ради утврђења права својине, државине и накнаде, одлучујући о ревизији првотуженог Града Краљево изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године, у седници већа одржаној 16.05.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 55/16 од 09.05.2016. године у ставу II изреке, па се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени Град Краљево, као корисник кп. бр. ... КО ..., исплати износ од 744.000,00 динара са затезном каматом почев од 29.01.2015. године па до исплате.

Свака странка сноси своје трошкове.

Образложење

Побијаном другостепеном пресудом укинута је пресуда Основног суда у Краљеву 18 П 776/14 од 29.01.2015. године изреком у ставу II; обавезан је тужени Град Краљево да тужиоцу исплати 744.000,00 динара са затезном каматом почев од 29.01.2015. године па до исплате, док је за већа тражења тужбени захтев одбијен.

Против правноснажне другостепене пресуде првотужени Град Краљево је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању решењем СО Краљево од 05.06.1964. године из поседа правног претходника тужиоца изузета је као национализовано градско неизграђено земљиште спорна кп. бр. ... КО ... у површини од 2,48 ари. Правноснажним решењем Општинског суда од 04.06.1970. године на заоставштини покојног ВВ за наследнике су оглашени синови ГГ, ДД и АА. Између санаследника извршена је физичка деоба непокретности па је спорна непокретност припала тужиоцу. На терену (у природи) то земљиште представља путно земљиште (део улице која је асфалтирана). Тржишну вредност непокретности суд је утврдио на основу извештаја Пореске управе.

Код таквог чињеничног стања, првостепени суд је утврдио постојање права својине тужиоца на спорној парцели; обавезао је оба тужена да тужиоцу исплате накнаду за одузету непокретност са затезном каматом почев од 12.01.2011. године.

Поводом жалби тужених другостепени суд је одржао главну расправу па је утврдио да тужилац има право на накнаду по члану 42. Закона о експропријацији од туженог Града Краљево.

На правилно утврђено чињенично стање неправилно је примењено материјално право када је тужбени захтев делимично усвојен.

Наиме, другостепени суд је извео доказ читањем решења СО Краљево бр. 01-8932/1 од 05.06.1964. године из кога произилази да спорна непокретност није експроприсана већ национализована.

Ако је спорна непокретност правном претходнику тужиоца национализована тужилац не може добити накнаду која би се равнала накнади која се одређује за експроприсану непокретност по члану 42. Закона о експропријацији, јер се ради о различитим основама стицања друштвене (државне) својине.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац спорну непокретност пријавио у посебном поступку као да је национализована на основу Закона о пријављивању и евидентирању одузете имовине ("Службени гласник РС" 45/2005) који у члану 9. став 1. садржи правило да ће се враћање одузете имовине или обештећењу уредити посебним законом. Неколико година касније донет је тај закон (Закон о враћању одузете имовине и обештећењу "Службени гласник РС" 72/11). Неспорно је да тужилац има право на накнаду у новцу у складу са тим законом.

С обзиром да правном претходнику тужиоца, а ни тужиоцу није непокретност одузета по основу раније важећег Закона о експропријацији, нити је извршена фактичка експропријација (без решења) већ је земљиште постало друштвена својина (у суштини државна својина) по основу акта о национализацији то се у парничном поступку не може остварити право на накнаду тржишне вредности одузетог земљишта. Законодавац је прво, Законом о пријављивању и евидентирању одузете имовине, а касније и Законом о враћању одузете имовине прописао начин остварења повређеног субјективног права (обештећења –

остварује се у управном поступку), због чега се накнада као за експроприсано земљиште у парничном односно ванпарничном поступку ранијем власнику не може признати.

Напомиње се да је изражени став у овој пресуди у складу са правним схватањем Врховног касационог суда изложеним у решењу Рев 3668/10 од 19.01.2011. године (идентична правна ситуација).

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Првотужени није тражио накнаду трошкова спора иако би му припадали с обзиром на успех, па је суд на основу члана 165. ЗПП у вези чл. 153. и 154. ЗПП одлучио да свака странка сноси своје трошкове.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић